

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNC
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A gör. kat. püspökség székhelye körül

A jog- és pénzügyi bizottság Réviék indítványa mellett

A jog- és pénzügyi-bizottság mai ülésén foglalkozott azzal az önálló indítvánnyal, amely a hajdudorogi görög-katolikus püspökséget Debrecenben kívánja elhelyezni s e célból a közgyűléstől ingyen területet kér. Az önálló indítványt aláírók egyike Révi Nándor dr. hosszú, hangban és kifejezésekben hazafias jellegű védbeszédet mondott az indítvány mellett, amely védbeszéd dörgő hangja annyira megrázkéztatta a bizottság ülésén megjelent kilenc tagot, hogy ezek megszavazták csöndes hallgatással az indítványt. A kilenc jog- és pénzügyi-bizottsági tagnak hallgatása természetesen nem jelenti még a közgyűlés akaratát, amelyről még csak képet sem lehet alkotni a jog- és pénzügyi bizottság mai csöndes határozatából.

Még két fórum is van, amely előtt a kérdésnek meg kell fordulnia. Egyik a tanács, a másik a közgyűlés, amely aztán véglegesen dönt a kérdés fölött. Valószínű, hogy mindkét helyen még alapos tárgyalás alá veszik az ügyet, amelynek hullámai ismét alkalmasak arra, hogy eltávolítsák egymástól a közgyűlés tagjait.

Az indítvány megokolása közül persze ma sem hiányozhatott a merénylet véres áldozataira való hivatkozás, ami ugyan logikus kapcsolatban a székhely kérdéssel nincsen, de annál alkalmasabb arra, hogy a merénylet még frissen élő borzalmas érzését és a kegyeletet bántóan érintse.

A ház legfőbb ura

Írta: Max Alette.

Az ablakfára akasztott kalitban egy kis seregély, tollas fejét szárnya alá rejtve, alszik. A szegényes kis lakásra lassan leszáll az alkony homálya. Szegény emberek lakják. A férfi bádogos-műhelyben dolgozik, az asszony takarítást jár, s szabadon maradt idejében saját kis háztartásában fárad. Egyik sarokban két apró gyerek játszi, a két „ősz csemete”, ahogy apjuk virágos külteki nyelven mondja. Az asztal mellett, melynek közepén a forró leves gőzölög, egy tizenöt éves, merész tekintetű fiatal leány regényt olvas. A legidősebb fiú, Pierre, heley még üres. S mintha egyikük sem merné fölvetni a kérdést: — Miért nincs még itt Pierre?

Mogorván hajolnak a burgonyaleves fölé, amely pedig felette izletes. Egyik feldönti a sót, ez — tudják — perpatvart jelent. S az anya egyszerre, minden előző szó nélkül, a gyerekekre pillant és felsóhajt: — Hát ezekkel mi lesz!?

Az apa csak határozatlan mozdulattal felel... mintha a végtelenséget, a nagy Rejtélyt, a Gondviselést jelezné. A nagy leány gonoszul, gunyosan mosolyog. O, ő már tudja, hogy mitévő lesz... Ő már kész a ter-

A lefolyt tárgyalásról s az ülésről beszámításunk a következő:

(Egy szabályozási terv megváltoztatása.)

A *Busi-utca szabályozása* tervének megváltoztatását a bizottság javasolja olyképpen, hogy az utca 12 méter széles legyen s hogy s hogy az ez utcával kapcsolatban álló területeken kért építkezési engedélyeket a tanács sürgősen intézze el.

(A Kossuth-szobor tér.)

A *Kossuth-szobor körüli tér rendezésére* vonatkozóan hozzájárult a bizottság az előadói javaslatához, amely szerint a Helyi Vasút társaság és Debrecen város között létrejött a tervrendezéssel és sináthelyezéssel kapcsolatos kérdésekben a megállapodás és e szerint a rendezés végrehajtandó. A 62.000 korona költségre vonatkozóan kijelentette a társaság, hogy azt előre nem követeli, mert ennek kiáltal leendő viselése kérdésében a kereskedelmiügyi miniszter dönt. Kiseb módosítások mellett kimondta a bizottság, hogy a sinek a tervezett park mellett s ne a házak mentén vonuljanak. Javasolja még a bizottság, mondja ki a közgyűlés, hogy a tervek elfogadása után a tanács haladéktalanul utasítsa a társaságot a munkák teljesítésére.

Javasolja még ennek kapcsán azt is a bizottság, hogy a tér az egyházi bérpalota felé súlyosztassék, aminek költsége az aszfaltozási munkák költségében benne van s mert ezzel a tér maga szépül, a szobor és a bérpalota kiemelkedik.

(A görög katolikus püspökség.)

Felolvasta ezután *Vásáry István dr.* előadó a görög katolikus püspökség székhelyének Debrecenbe helyezésétől vonatkozó önálló indítványt, hogy a város a püspöki épület, a katonai lakások s egyéb épületek részére 6000 négyszögöl területet engedjen át a katonai raktár és a bábaképezde mellett. Javasolja a kérelem teljesítését.

Révi Nándor dr. megokolja hosszabb beszédében az indítványt. Hivatkozik a merény-

vével! Az apa az ujságot bujja, de semmi örömet sem lel az olvasásban... S az az egy hely üres marad.

— Ennek meg kell változni... Pierre-nek pontosan itthon kell lennie az ebéd idején! — s az apa fölszeli az inycsiklandóan illatozó marhasültet. — Követem, hogy ezután pontos legyen... pontos... más-ként...

— Talán visszatartották a műteremben, — védi halkán az anya.

— A műterem... haha!... vág vissza haragosan az apa — a műterem!... No inkább nem szölok! — Aztán hirtelen kis tizenhárom éves fiához fordul:

— Mihez volna kedved, Paul? Tizenhárom éves vagy, ma holnap dolgozni kell! Mi a vágyad?... s mert e héten a moziban megnézte a Quo vadis-t, még latinul is megkérdezi: — Quo vadis?

A gyerek legjobban szeretné, ha békén hagynák, latinul nem ért, de éppen ezért őszinte csodálattal tekint apjára, s úgy dadogja:

— Nem tudom, papa... de azt hiszem, misszionárius szeretnék lenni...

Az apa most már felugrik:

— Micsoda? Elmenni a kamibálok, a vadak közé?... Ah, kicsikém, ezt hagyd

letre, amely igazolása, hogy a nemzetiségekkel szemben a magyarság szempontjából milyen fontos a püspökség. Nemzeti, majd városi szempontból fejtegeti azt, hogy a püspökség Debrecenben legyen. Itt lehet jó magyarokká tenni a papokat s ezek mint jó magyarok kerülnek a magyarság részére megmentendő és megtartandó görög katolikus hívők közé, akik eddig oláh főpapok alatt éltek. Délen és északon szláv gyűrű veszi körül a magyarságot, Oroszország szövetkezett Romániával, harc esetén egyedül áll a magyar, a magyarság erősítésére minden eszközt meg kell ragadni. A szükséges eszközöket pedig csak Debrecenben lel föl a püspökség. A püspökséggel szemben fölmerült aggodalmakkal kapcsolatban hivatkozik Miklós-sy István püspök szavaira, hogy a kálvinista jelleget ő nem veszélyezteti, mert itt csak 1600 hive van, nem téríteni jött, hanem innen kormányozza a megyét s kijelentette arra való hajlandóságát, hogy írásban kötelezi magát arra, hogy a szemináriumot nem viszik soha az egyetemre. Ő — mondta Révi Nándor dr. — maga is a kollégiumban nevelkedett, szíven, lélekben kálvinista s óhajítja a kálvinista jelleg megőrzését. Rátér a várossal szemben elérhető haszonra. Végül kéri az indítvány elfogadását.

A bizottság így el is fogadta az előadói javaslatot.

(Az egyetemi klinikák.)

Tudomásul vette ezután a bizottság, hogy a kultuszminiszter nyilatkozott az *egyetemi klinikák építéséről*. Javasolja a bizottság, hogy miután a kultuszminiszter nem reflektált azokra a sine qua non kikötésekre, amelyek mellett a közgyűlés az építési munkák kiadása felett a döntést a miniszterre ruházta, írjon föl a tanács a miniszterhez, hogy ezekre nyilatkozzék teljes világossággal és fejtsék ki, hogy a város e föltételeket föntartja és azokra súlyt helyez.

Javasolta végül a bizottság, hogy a rendőrségi szervezetről szóló szabályrendelet tervezetet a közgyűlés ama módosításokkal lássa el, amelyeket a belügyminiszter kívánt. E

csak másoknak... Miért nem mondd mindjárt, hogy vértanu akarsz lenni?... És te, Louise, mit akarnál te?

— Hagyd ezt a kicsit! — szól közbe szeliden az anya — ez még csak egy csöp! Hadd egyen nyugodtan!

Pedig a gyerekek ravaszabbak, semmint gondolnák. A kis leány felhasználva bátyja távollétét, ügyesen magának hódítja az ő gyümölcs-adagát is.

Az ebédet némán, csendben fejezik be. Egy fölösleges szó sem hallatszik. Hallgatnak. Majd egyszerre fölberreg a csengő.

— Biztosan a postás, — szól nyugtalanul az anya.

— Fogadok, Pierre ir, hogy nem jöhet haza, — szól közbe szellemesen a kis Paul.

A bádogos nem siet. Mintha valami nyomasztó elősejtelem gyötörné.

— Ágyba, gyerekek, egy-kettő! Te is fektüdj le, anyó, fáradt lehetsz... te is, nagy leány... hamar, semmi ellenkezés!

Mindenki engedelmeskedik. Félnék tőle.

A csengő ismét fölberreg, a bádogos most magára maradván, siet ajtót nyitni. Egy uri külsejű, korrekt, szinte elegánsnak nevezhető fiatalember áll előtte.

— Grindot urhoz van szerencsém?

— Én vagyok, uram.

kérdés tárgyalása során a bizottság elismeréssel vette tudomásul a főkapitány ama bejelentését, hogy az államsegélyből a rendőrséget fokozatosan fejleszteni fogja és hogy csupán a rendőrség fejlesztése címén és érdekében sikerült neki az eredetileg 14,000 koronára tervezett államsegélyt 32,000 koronára felemeltetni.

Ezután letárgyalták Gyarmathy István ohati haszonbérletre ama kérését, hogy a bérletén levő gazdasági épületeket a város 100,000 koronában vegye át. A bizottság javasolja, hogy a kérést ebben a formájában a közgyűlés ne teljesítse, hanem amennyiben szükséges, a dohánytermelésnél használt épületeket vegye át a város, de amortizációként a bérlet nyolc százalékot fizessen. — A vétel azonban csak valami kölcsönből történhetik.

Ezután a színház-kérdést tárgyalták, a melyről más helyen emlékezünk meg.

Nyílt felszólítás és kigolyózási indítvány

A kaszinói affér fejleményei

Az Országos Kaszinóban két áramlat alakult ki, az egyi baráti hangon akarja kitessékelní Zlinszky Istvánt és Beniczky Ödönt, a másik pedig erőszakos uton kigolyózással akarja elérni a célját. A vezetőség tekintélyesebb tagjainak állásfoglalása folytán az előbbi áramlat jutott tulsúlyba és így a baráti hangon írt felszólító levelet, a melyet hírszerint százötvennél többen írtak alá, már elküldötték Zlinszkynek és Beniczkynek. Ez a baráti hangú levél azonban csak megelőzése a kizárási indítványnak, mert ha Zlinszkyék vonakodnak kilépni, az aláírók egyenesen a kizárást fogják indítványozni.

A kaszinó igazgatója a bonyodalomról.

A kaszinó igazgatói, Piukovich József és Lisznyay Damó Tihamér fölkeresték Wekerle Sándort budai lakásán. A volt miniszterelnök néhány nap óta gyöngéledik és nem jelent meg a kaszinóban. A két igazgató informálta a kaszinó elnökét a hangulatról. Lisznyay Damó Tihamér az ügyről így nyilatkozott:

— A választmány ismert határozatával a kaszinó minden egyes tagja meg volt elégedve, minthogy ez a határozat teljes védelmet adott tagjainknak. Önként következett volna ebből, hogy ezek nem okoznak több kellemetlenséget a kaszinónak, hanem kilépnek. Minthogy azonban ez nem történt meg, sok bonyodalom támadt, amely megle-

hetős izgalomban tartja a kaszinót. Erre vezethető vissza az a baráti hangon írt levél is, amelyet értesülésem szerint már el is küldöttek Zlinszkynek és Beniczkynek s melyben felszólítják őket, hogy lépjenek ki a kaszinóból. Az elkövetkezendő események attól függenek, hogy ők mit válaszolnak a levélre.

— Hogy a kaszinó kigolyózza-e őket, azt nem lehet tudni. Különböző hangulat van, minden attól függ, hogy ők mit válaszolnak a baráti hangon írt levélre. Ha helyesen válaszolnának a kérelemre, minden rendbe jönne. Hogy ellenkező esetben mi lesz, azt nem tudjuk. Ezért maradt abba a kigolyózási indítvány, amelyről különben nekem csak hallomásból van tudomásom. A kaszinóban egyelőre várakozó álláspontot foglalnak el, ami addig tart, amíg megérkezik a baráti hangon írt levélre a válasz.

Hír szerint Beniczkynek és Zlinszkynek eltökélt szándéka, hogy nem lépnek ki a kaszinóból.

A kizárási indítványt beadták.

Petz István dr. ma délben a következő levelet írta Beniczky Ödönnek:

— Tisztelettel értesítek, hogy több száz kaszinótag aláírásával ellátott következő nyílt levél van birtokomban:

Alulírottak mint az Országos Kaszinó tagjai felkérjük nagyságtokat, hogy kaszinótok érdekében az Országos Kaszinó tagjai sorából kilépni sziveskedjenek.

— Egyidejűleg értesítek, hogy a Kaszinó választmányához többemmagammal mindkettőtök ellen kizárási indítványt adunk be, alapszabályaink 9-ik szakasza alapján.

Beniczky Ödön még a délután folyamán válaszolt Petz István dr.-nak; a következőket írja:

— Sajnálatomra nem foglalkozhatom érdemben a leveled első felében jelzett hozzámtéteendő nyílt felszólításra, mert meggyőződést szereztem arról, hogy ezen baráti felszólítással egyidejűleg készült a leveled második felében említett kizárási indítvány, a melynek benyújtásával nemcsak megfenyegetsz, hanem megbizásból történő beadásról, tehát elhatározott tényről is értesítesz.

Wekerlét lemondatták?

Hírek keringenek arról is, hogy a kaszinóban egyesek szívesen látnák, ha Wekerle Sándort, a Kaszinó elnökét visszavonulásra sikerülne bírni.

Eddig százhuszonhét aktív katonatiszt lépett ki a kaszinóból.

Polgármester és tanácsos

Sátoraljaujhely botránya

Sátoraljaujhelyről jelenti tudósítónk: Az egész város arról a botrányról beszél, mely Székely Elek helyettes polgármester és Bogay Béla közigazgatási tanácsos között a hétfői tanácsülésen lejátszódott. A botrány előidézője Bogay Béla volt, aki már régebbi idő óta rossz viszonyban van tisztviselőtársával. Többször fegyelmi eljárás indult meg ellene és a legutóbbi esetben a miniszterium attól tette függővé a tanácsos nyugdíjazását, hogy a jövőben milyen viselkedést fog tanúsítani. Általánosan tudják róla, hogy gyakran megy ittas fővel hivatalába s ilyenkor mindenkiel összevész.

Igy történt ez a hétfői tanácsülésen is. A polgármester elnökletével együtt voltak a tanács tagjai, mindegyik tanácsos referált az ügyeiről, majd mikor Bogayra került a sor, kitért a botrány. Bogay elővette az aktákat s így kezdett referálni:

— Ebben a rongyos dologban . . .

A tanács tagok eleinte összenéztek, mosolyogtak, majd mikor Bogay kapcákról és ismét rongyokról kezdett beszélni és a polgármester rendreutató figyelmeztetését sem hallgatta meg, a polgármester fölkerette a városi főorvost: állapítsa meg, hogy Bogay tanácsos ittas. Bogay felpattant:

— Kikérem magamnak, én nem vagyok részeg! A polgármester részeg, ő a panamista! Engem ne sértsenek, én Bogay vagyok!

A polgármester fölhívta a tanácsost, hogy távozzék a teremből és mikor ez a felhívásnak nem tett eleget, megkerette Schmidt Lajos rendőrkapitányt, hogy vezesse ki az ittas embert. A rendőrkapitány nagynehezen végrehajtotta a polgármester felszólítását és Bogayt, aki közben folyton kiabált és fenyegetőzött, kivezette a teremből.

A városházán nagyon fel vannak háborodva Bogay ellen és azomali nyugdíjazását követelik. A polgármester ebből a célból holnapra rendkívüli közgyűlést hívott össze.

Az ulsteri forradalom

Véres harcok Belfastban

London, március 25. Tegnap este Belfastban véres összeütközések voltak az unionisták és a nacionalisták között. Az ellenséges tömegek kövakkal dobálták egymást, majd revolverlövés is eldőrdült. A rendőrség szétkergette a tüntetőket.

London, március 25. A Times jelenti: French és lord Roberts tábornagyok között a hadügyminisztériumban heves összekocsnás volt, mikor a tisztek fegyvelmszegéséről vitakoztak. French kijelentette a beidézett tiszteknek, hogy eljárásuk a fegyvelmszegés megsértése és ezért nehéz büntetés vár rájuk.

Lord Roberts csitotta sir Frenchet s erre a tábornagy alábbhagyott a fenyegetőzéssel, végül pedig ő is hajlandó volt aláírni egy nyilatkozatot, amely úgy szól, hogy a fegyvelmszegő tisztek nem kapnak büntetést, ellenben megígéri nekik a hadügyminisztérium, hogy nem lesznek kénytelenek Ulsterben harcolni és a home rulet fegyveres erővel keresztülvinni. Ezt a nyilatkozatot ki fogják hirdetni a tisztikar előtt.

London, március 25. Az alsóháznak ma mozgalmas napja lesz. A kormány elő fogja terjeszteni azokat a hivatalos okmányokat, melyek a hadsereggel támadt konfliktus előzményeit megvilágítják. Jellemző a viszonyok bonyolult voltára, hogy Seely hadügyminiszter állítólag még tegnap megkerette Asquith miniszterelnököt, terjessze lemondását a király elé. Kétségtelenül ő a legexponáltabb a miniszterek között az ulsteri események forgatagában és nem minden alap nélkül vádolják Seely ezredest tapintatlansággal. Mégis nagyon valószínű, hogy a kormány a mai viszonyok közt nem engedni távozni a hadügyminisztert.

London, március 25. A mai nap kritikuss volt. Seely hadügyminiszter beadta lemondását, azonban az alsóházban Asquith miniszterelnök kijelentette, hogy a lemondást nem fogadja el.

London, március 25. Az alsóházban olyan kijelentések hangzottak el a koronáról, amelyenekre a nyolcvanas évek óta nem volt példa. Ward szakszervezeti képviselő, aki azonban a munkapártnak nem is tagja, hanem mint a liberális párt tagja van bejegyezve, ezt mondta:

— A nép maga akarja hozni törvényeit, a király és hadserege beavatkozása nélkül.

Phoman munkapárti képviselő a következő kijelentést tette:

— Ha elfogadják azt az elvet, amelyet az ellenzék Ulsterre vonatkozóan felállított, kötelességemnek fogom tartani, hogy főlsszólítsam munkatársaimat, hogy 500,000 font szakszervezeti vagyoniukért lövészert és fegyvert vásároljanak.

Psylander megérkezett Debreczenbe

A vasuti óra mutatója 11 óra 30 percről átugrott a 35 percre és a budapesti gyors előkelő pöfögéssel megállott a debreceni állomáson.

A perronon lágyan hullámozott a várakozó közönség s csak az előrohán hordárok robbantották szét a rendet.

— Debrecen! — kiáltja a kalauz. Izgalmas várakozás; minden szem egy elsőosztályu kocsi s zegezi a tekintetét, amely *Psylander* drága személyét hozza. Az első osztályu kocsi is mintha ünnepélyesebb volna a többinél, szinte azt hisszük, fekete glaszé keztyűt visel a kerekein. De nyílik a kocsi ajtaja s a legfelső lépcsőfokon megjelenik egy cylinder. alatta egy csodás monokli, a monokli körül hódítóan szép férfiarc és mindezek alatt egy karcsu, elegáns alak: *Psylander*.

Ő végignéz hidegen a fejek fölött, leszáll a lépcsőről, ahogy csak *Psylander* lábai tudnak a szivekbe lépni és halkán mondja:

— Allso.

Ez azt jelenti, hogy menjenek és *Psylander*, társulatának tagjai, meg dr. *Farkas Ferenc*, az imprezárió, *Suchán Rezső* és *Hajnal Gyula* igazgatók megindulnak a kijárat felé. Nyomukban a tömeg, amelyben sok nő is volt.

Az állomás előtti téren is emberek, férfiak, nők.

— Mama, nézd milyen szép! — mondja egy leány.

— Gyönyörű! — hangzik innen-onnan. Ő hidegen, mint egy mozivászon, beül az autóba. Nem szalad neki az autó ajtajának. mint én, vagy ön, nem csinálja meg azt az unesztétikus mozdulatot, amit az autó ajtajának kinyitása jelent, a kezét finoman a kocsi oldalához támasztja s lágyan fellép az autóba. Elegánsan leül a jobb sarokba. Mellé ül *Suchán* és szemközt velök *Farkas dr.* és *Hajnal*. Lányok futnak az automobil köré és virágokat dobálnak *Psylanderre*. Sajnos, rózsák nincsenek közöttük, tavaszi kerti virágok mind. Pár pillanat és *Psylander* cylinderének kecses karimája, a nyaka, gallérja, kézei tele virággal. Egy kis lány, módfelett heves és piros jácintot és szegfűt dob *Psylander* finom arcába. Ő ül mozdulatlanul és hidegen, mint egy király és a virágok csak hullanak rá, sőt rajta keresztül *Suchánra* is. Az autó azonban nem akar megindulni, úgy látszik, a szokatlan ünneplés kissé meghatotta s a virágokat egyre dobálják felé. Végre, ah, végre egy finom mosoly vonalai jelennek meg a szája szögletén. Ekkorára az automobil kissé magához tért és megindult.

*Psylander*nek és társulatának az Angol Királynő szállodában béreltek ki öt szobát. A művész megebédelt és lefeküdt, hogy kipihenje fáradalmait.

Psylander mint színész

Az *Uránia* színházban ma két előadás keretében lépett fel *Psylander*. Az első hét órákor kezdődött, a másik 9 órákor. Mindkét előadás, de különösen a kilenc órá, zsufolással megtöltötte a nézőteret. Debrecen lelegegánsabb közönsége tapsolt ma *Psylander*nek. Színházban nem láttuk még egyútt Debrecen felső százait, mint az *Uránia* mai *Psylander*-estéin.

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy

a publikumnak a lángolásig tetszik a dán művész. *Dalborg* báró fogadása című szkecsben lép fel *Psylander*. Az első impresszió, a mint a művész megjelenik a színen, az, hogy *Psylander* gyönyörű férfi, hódító megjelenésű s kellemes férfias baritonja nyomban elárulja, hogy mielőtt a mozivászonra „lépett”, bariton énekes volt *Psylander*.

Szerepét nagyrészt német nyelven mondja el *Psylander*. Ez mindenestre gátolja a művészt abban, hogy képességeit teljes mértékben kifejtse, mert *Psylander* dán nyelvű színész, aki csak a dán nyelvben otthonos annyira, hogy a nyelv ne okozzon neki nehézséget a játékában. Van egy-két jelenete, ahol *dánul beszél*. Ezekben ismerhetjük meg *Psylander*t, mint színészt és ha elfogulatlanok vagyunk iránta, el kell ismerni, hogy elsőrangú színész, akinek olyan meleg, finom és kifejező a beszéde, mint a játéka a filmen.

Psylander egyaránt fess, ha dresszben, vagy frakkban van. A színpad közelségében, no meg, ha gyönyörű baritonját halljuk, alakjának férfiasága szembeszökőbb. Erősebb, mint a filmen s ez amellel bizonyít, hogy a film karcsubbá, elegánsabbá teszi a színészt, mint amilyen a valóságban. De öregít is a mozivászon, amire klasszikus példa szinte *Psylander*, ki a valóságban évekkel fiatalabb, mint ahogyan a filmen látszik.

A közönség kifogyhatatlanul ünnepelte *Psylander* Waldemart.

Beszélgetés *Psylander*rel

Az *Uránia*-mozi egyik öltözőjében ke-restem fel a női szivek és a számlálhatatlan ezrek korlátlan urát, *Psylander*t. A környezete kívül ijedősen figyelmeztetett, hogy aligha lehet ma beszélni *Psylander*rel, mert rendkívül ideges. A színpad beállítása nem elég gyorsan megy, hosszúak a szünetek a vászon és az előadás között és képzeljem, *Mum* helyett (*Psylander* csak *Mum*ot iszik) *Törley-pezsgőt* bontottak ki az utolsó felvonás mulató-jeleneténél.

Biztosítottam a kisérétét, hogy a közönség elnéző és nem a darabra, hanem magára és egyedül magára *Psylanderre* kíváncsi.

— Oh, — vetik ellen, — *Psylander* urnak művészi önérzete van s ez megköveteli, hogy minden kifogástalan legyen.

Végre jön a művész titkára, aki beviszi a névjegyemet *Psylander*nek.

— *Psylander* ur elnézését kéri, hogy nem fogadhatja teljes felöltözködve, mert most öltözködik át.

Psylander egy hosszú asztal mellett áll. Az asztalon toálett-cikkek, festék, mindenféle rejtelmes apróság, amely *Psylander*nek az öltözködéséhez szükséges.

Psylander közvetlenül és kedvesen felel a kérdéseimre. Nem pózol, a modora valóban elbájoló.

— Magyarország az első külföldi ország, ahol személyesen föllépek, mondja *Psylander*. A fogadtatás, amelyben Magyarországon részesítettek elragad. Soha sem merem képzelni, hogy ilyen szeretetreméltóan, ennyi kedvességgel fognak körülvenni, mint Magyarországon. Fölötte hálás vagyok a magyar közönségnek.

— Magyarország után még egy külföldi turném lesz, azután visszatérek Koppenhágába és a Nordisk-filmgyárnak lejátszok 12—15 darabot. Ezután egy nagy, világkörútra indulok.

— Nős?

— Nem, én most nőtlen vagyok s amint láthatja rólam, nem igaz némely lapnak gnyolódása, hogy himlőhelyes vagyok és 17 gyermekem van, s hogy öreg családapá volnék.

— Harminc éves, mondja a titkár.

— Hogy tetszenek önnek a magyar nők? — kérdeztem.

— Oh, nagyon szépek és módfelett intelligensek, bájos és szép nők.

— Igaz-e, — szövöm tovább a kérdést — hogy olyan sok levelet kap a nőktől?

— Igen, kapok — mosolyog — a világ minden tájékáról, de minden hölgy csak olyat ír, hogy vagy mozzsinésznek szeretne lenni, vagy pedig üdvözlését küldi nekem.

— Körülbelül hány levelet kapott nőktől azóta, mióta szárnyára vette a hirt?

Psylander mosolyogva legyint a kezével:

— Oh, rengeteget, a számát nem tudom. Naponta 50—60—70 levelet, *de azokat nem látja senki, nyomban a tűzbe dobatom.*

— Utána küldeti a postáját?

— Az ilyen leveleket nem. Azok otthon várnak Koppenhágában.

Ezután ő kezd kérdezni. Elég hangosan beszél, mert nincs ilyen színpadhoz szokva. Szerette volna, ha az ülőhelyek úgy lettek volna beosztva, mint a színházban, a legelőkelőbb közönség a legelső sorokban.

Megnyugtatom, — hogy az első sortól az utolsóig a legelőkelőbb publikum tölti meg a mozi.

Egy szolgál hozza a vacsoráját. Nagy tálonsonka, ugyanolyan tányér reszelt tormával.

— A viszontlátásra, mondja. (hs.)

Caillauxné ismét vallott

Bernstein védi Calmettet

Páris, március 25. *Boucard* vizsgálóbíró tegnap késő estig vallatta *Caillauxné*t. A volt pénzügyminiszter neje a legkisebb részletekre is élénken emlékezett. A következőket beszélt el:

— Mikor *Calmette* szobájába léptem, oda benn majdnem sötét volt, mert csak egy gyöngelámpás égett az íróasztalon. Elborzadva láttam magam szemben halálos ellenségemmel, aki nekem és férjemnek olyan sok szenvedést okozott. *Calmette* éppen letette kalapját a szalon asztalára s megpillanatva engem üdvözölt: Bon jour, madame! Elfogódottan és halk hangon viszonztam: Bon jour, monsieur! Ön nyilván tudja, minek jöttem?

— Szó sincs róla, — felelt ő — nem is sejtem, kérem, foglaljon helyet.

— Gépiesen, gondolkodás nélkül kirántottam *browningomat* és *vakul kezdtem lövöldözni* arra az emberre, aki elkeserítette az életemet. Amilyen gyorsan csak tudtam, *egy-másután többször elsütöttem a pisztolyt*, a nélkül, hogy gondolnék rá, mit teszék és mi lesz a következménye. De aztán hirtelen valami arra készítetett, hogy lefelé fordítsam a *browning* csövét, *nem akartam meg-*

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ. **Krausz Gyula** Debreczen, Kossuth-utca 3. szám. Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. :: TELEFON 286. SZÁM

ölni ellenségemet, csak az volt az eszemben, hogy megleckéztetem. Calmette lehajolt, mintha a golyókat keresné az íróasztal alatt, aztán úgy véltem, hogy az íróasztal alá akar bujni. Én pedig mechanikusan lövöldöztem tovább.

A kihallgatás után Caillauxné kimerülten hanyatlott le egy karosszékre és sokáig tartott, míg összeszedte magát.

Uj tanuk jelentkeznek, Henry Bernstein a világhírű drámairól levelet írt Boucard vizsgálóbíróknak, hogy tanuskodni akar a megölt Calmette mellett. Páris előkelő társaságának más neves szereplői is hasonló ajánlatot tettek a vizsgálóbíróknak.

Kardpárbaj egy márciusi beszéd miatt

Szávay Gyula megsebesült

Ma délután véres kardpárbajjal nyert elintézt az az affér, mely Márkus Miksa udvari tanácsos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke és Szávay Gyula debreceni kereskedelmi- és iparkamarai titkár, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének elnöke között az elmúlt héten merült föl.

Az affér Márkus Miksának a Budapesti Ujságírók Egyesületének március 15-iki közgyűlésén mondott beszéde miatt keletkezett. Márkus Miksa súlyos szavakkal kommentálta Szávaynak egy alkalmi költeményét és olyasmit mondott, hogy Szávay nem tetszeleghet a Március szellemének szerepében, mert ő a sajtószabadság ellen foglalt állást. Szávay Gyula egy könyvatos lapban nyilatkozatot tett közzé, amely szerint Márkus félremagyarázta az ő sajtójogi állásfoglalását és tiitakozott az ellen, hogy őt Márkus megleckéztesse. A budapesti lapok azonban nem közölték Szávay nyilatkozatát, miért Szávay telefonon vonta kérdőre Márkust. A telefonbeszélgetés nagyon szenvedélyes hangulatban folyt le; Márkus kijelentette, hogy az affért nem lehet telefonon elintézni és lecsapta a kagylót. Szávay ezután sértőhangú levelet írt Márkus Miksának, aki Purjesz Lajost, a Világ főszerkesztőjét és Hajdu Marcel dr. hírlapírót fölkérte, hogy kérjenek elégtételt Szávaytól.

Purjesz Lajos és Hajdu Marcel dr. lejöttek Debrecenbe és felük nevében elégtételt kértek Szávaytól, aki Szent-Királyi Tivadar kereskedelmi- és iparkamarai elnököt és Fráter Imre dr. kórházi igazgatót nevezte meg segédekül. A megbízottak abban állapodtak meg, hogy az affért Budapesten intézik el.

Tegnap este Szávay Gyula Almássy László és Láng Mihály dr. személyében új segédek nevezett meg, akik Márkus segédekével abban állapodtak meg, hogy a felek könnyű feltételű kardpárbajt vívnak.

A párbaj ma délután két órakor folyt le a Rákosi-féle vivóteremben. Márkus Miksa orvosa Herzel Manó báró egyetemi tanár volt, Szávayé pedig Ungár Dezső dr. Az első összecsapás alkalmával Szávay Gyula éles vágást kapott a homlokára, lapos vágást az arcára és éles vágást a jobb fiúlére, Márkus pedig könnyű karcolást kapott. A segédek Szávay sérülése miatt beszüntették a párbajt. A felek nem békültek ki.

Nem kell segélyt adni Mezei Bélának

Jászi Viktor dr. indítványa a jog- és pénzügyi bizottság előtt

A színházi bizottságnak néhány tagja, a ki a jog- és pénzügyi bizottságnak is tagja, kiegészítve a jog- és pénzügyi bizottság néhány olyan tagjával, aki a színházi bizottságnak nem tagja, ma újra letárgyalta a Mezei Bélának mindenképpen érdemtelenné szándékolt ajándékozás dolgát és természetesen ugyanugy határozott, mint a színházi bizottság. Közben pedig még azok is, akik támogatták ezt az ajándékozási aktust, megállapították, hogy bizony a Mezei-féle színház rossz, a társulat rossz, az előadások rosszak. De nem baj — vigasztalták magukat — adjunk Mezeinek 24.000 korona ajándékot, akkor talán majd jobb igazgatás lesz a színházban, jobb előadások lesznek, jobb társulat lesz. És a mondatok közt mindenki beismerete, sőt egyszer-kétszer kifejezést is nyert gyöngéden, hogy bizony nem a rossz gazdasági viszonyok, hanem a kétségbeesésben művészetlen és nivótlan színházi előadások miatt nem jár a közönség a színházba.

Egyetlen felszólalás és az ebből következő indítvány mutatott rá a helyes irányra: a színház üzleti voltára. Elég tehát, ha az üzletembernek, mint amilyen Mezei és amilyennek hívei is állítják, átengedi a város a színházat ingyen, fizeti a biztosítást és a fönntartási költséget, azután éljen meg az üzletből a vállalkozó, ahogy akar és ahogy tud, legyen gazdaságilag szabad keze.

Persze, Mezei hívei megátkozták Debrecen közönségét, hogy muszáj neki Mezeit tőrni és szenvedni, az átok megfogant és így a jogügyi bizottság is követte a sors utját: megszavazott mindent Mezeinek. Maradjon Mezei, ha belepusztl is a művészet.

A bizottság előtt Vásáry István dr. ismertette a színházi bizottság javaslatát, hogy tömjön bele a város Mezeibe, amit lehet, de mindenesetre 24.000 koronát.

Jánosi Zoltán vszólalt föl először. Ismertette a színházi válság történetét, amely Zilahy Gyula ügyének örök szegényt hozó elintézésével kezdődött. Véget kell vetni a dolognak és azért is, mert sürgős a dolog, hajlandó Mezeivel tárgyalni. Ez álláspontjától csak egy esetben térne el, akkor, ha az az egy ember jelentkezett volna, akit nagyon szeret és becsül, aki a külföldön is becsültte, nagygyá tette a magyar nevet. És ez: Ditrói Mór-Sajnos, Ditrói mindezideig még nem jelentkezett s így a kínáló ajánlattal kell foglalkoznia. Művészi szempontból Mezei azt ígerte, hogy társulatát ki fogja egészíteni, hogy ki tudja elégiteni az igényeket. Ő megelégedését fejezte ki régebben is ezt teszi most is a drámai előadások felett, mert azok a tagok, akiket Mezei Zilahytól vett át, teljesen megfelelnek a művészi követelményeknek, így az énekes előadások Zilahytól átvett művészei is. De nem zengedezhet olyan dicsőretnet, mint a drámaiakról, az énekes előadásokról. Ha kicseréli ezt a személyzetet, akkor még lehetnek jó előadások. A közgyűlési határozatban ki kell kötni, hogy az igazgató a most kapkodással összeállított társulatot elsőrendű tagokkal cserélje ki. A színházi bizottság javaslatát elfogadja s kijelenti: figyelemmel kíséri, vajjon Mezei beváltja-e ígértét s ha nem, indítványt fog tenni a szerződés felbontására.

Jászi Viktor dr. hibáztatja, hogy nem új feltételekkel írták ki a pályázatot. Eredeti álláspontja az volt és az ma is, hogy a színházat adjuk oda azokkal a kedvezményekkel, a melyekkel most bír s csináljon az igazgató üzletet úgy, amint tud.

Freund Jenő dr.: De hiszen most semmit sem adunk.

Jászi Viktor dr.: Hát ha azt semminek méltóztatik tekinteni, akkor ezzel a semmi-

vel. De úgy tudom, adunk ingyen színházat és a biztosítást fizetjük.

Freund Jenő dr.: Az mindegy.

Jászi Viktor dr.: Ne kössük meg a színházigazgató kezét, a helyárat az már a maga érdekében sem fogja a végletekig emelni. A város, amelynek polgárságát óriási megterhelések nyomják s amelynek anynyi hiánya van még közegészségügyi és kulturális intézményekben, nem áldozhat ilyen luxuscélokra Mezeinek 20.000—25.000 koronát. Szabad kezét adjon a város az igazgatónak, más semmit. Megjegyzi még, hogy újabb kérésében Mezei többet kér, mint első kérésében, amelyben a béremelésről szó sem volt. Akkor azt hangoztatták sokan, hogy az semmi. Ime, mégis valami. Nem kell elfeledni, hogy a tavalyi év abnormális volt s ma már jobb idők vannak. Ismétli, a város ma nincs abban a helyzetben, hogy luxuskidásra 24 ezer koronát kiadjon.

Freund Jenő dr. válaszol Jászinak, védelmezte Mezei kérését s arra hivatkozott, hogy nincs idő ma tovább halogatni a dolgot. Majd mérgesen mondta, hogy arra nem ad semmit, ha szellemi, vagy pénzügyi okokból támadják. Ő már hozzá van szokva, ő tőle irhatnak, vagy beszélhetnek akármit.

Révi Nándor dr. kijelenti, hogy Jászi ál-

Hihetetlen, hogy dacára a jóakaratu orvosai figyelmeztetésnek, még milyen sok ember van, aki nem törődik a teste ápolásával. A világ egyetlen nyelvén sem vagyunk képesek ezeket az embereket kábultságukból felrázni. Legtöbbször azt a testrészt hanyagolják el, amelyre a legnagyobb szükségünk van, amelytől emésztésünk, tehát egész testi jólétünk függ, s amelyet az életben csak egyszer kapunk meg teljes egészében, amelynek tehát életünk végéig ki kellene tartania, s amelyet minden józan embernek meg kellene takarítania. Fogainkról beszélünk. Már a kiállhatatlan szájbűz is, amely majdnem mindig kísérelje az elhanyagolt fogápolásnak, ismerőseink és barátaink iránt tartozó kötelességünké teszi a rendszeres fogápolást. Hiszen a rendszeres fogápolás igen egyszerű és könnyes dolog. Csak meg kell szoknunk naponta a rendszeres szájbölgötést Odollal egy fertőtlenítő szájbölgötéssel. Már annak a jóérzésnek a kedvéért is, mely az Odollal való szájbölgötést kíséri, meg kellene ezt szoknunk. Aki száját reggel, délnben és este rendszeresen öblögeti Odollal, az megóvja fogait a romlástól és nem lesz büzös a szája. Ezért mindenkinek, aki fogait épségben és száját szagmentesen akarja tartani, jó lélekkel és nyomatékosan azt ajánljuk, hogy szokja meg a rendszeres szájbölgötést Odollal. Különösen azok érzik az Odoll jótékony hatását, akiknek több odvas foguk van.

A KÖZELGŐ HUSVÉT (7DE) alkalmából n. b. figyelmébe ajánlom

Árjegyzékkel készséggel szolgálók. N. b. rendelvényeit kérve, kiváló tisztelettel:

U L E M A N N S A L A M O N

FÜSZER- és CSEMEGE-ÁRUIMAT.

Elsőrendű minőségű áruk igen jutányos előnyárrakkal!!!

lápontja az övé is, de a viszonyokra tekintettel, meg arra figyelemmel, hogy sok a mozi s az emberek inkább oda járnak, segíteni kell Mezein, csak legyenek nívós, jó előadások. Ma a társulat egy része jó, másik része közepes, a harmadik része rossz. Pártolja a színügyi bizottság javaslatát.

A jog- és pénzügyi bizottság ezután Jászai Viktor indítványának mellőzésével kimondta, hogy a Mezei által kért kedvezmények megadását javasolja a közgyűlésnek.

Halálra gázolt debreceni vasutas

Szerencsétlenség a nyirbátori állomáson

Borzalmas baleset történt ma hajnalban a debreceni-nyirbátori helyiérdekű vasút nyirbátori állomásán, ahol a Debrecen felé induló személyvonat halálra gázolt egy debreceni vasuti alkalmazottat, Horváth János 26 éves fékezőt. A vasuti szerencsétlenségről tudósítónk a következőket jelenti:

Ma hajnali hat órakor indult Nyirbátorból a debreceni személyvonat, amelyen mint vasuti fékező teljesített szolgálatot a Debrecenben Szepességi-ut 6. szám alatt lakó Horváth János. A fékező a vonat indulása előtt a peronon beszélgetett egyik nyirbátori kollégájával s észre sem vette, hogy a vonat már megadta az indulást jelző füttyöt.

Már mozgásban volt a vonat, amikor Horváthot figyelmeztette a barátja, hogy siesssen, mert lemarad. Horváth futásnak eredt, hogy elérje a fékező kocsit, amelynek megragadta a följáró karfáját s föl akart ugrani a lépcsőkre. Ugrás közben azonban megbotlott valamiben és ahelyett, hogy a lépcsőt érte volna, a vonat mellé ugrott, de oly szerencsétlenül, hogy a vonat kerekei alá került.

A peronon maradt barátja azonnal észrevett a szerencsétlenséget, a jelző zászlóval megadta a vészjelet, mire a vonat megállt. A vasuti alkalmazottak kiszedték a kerekeket alól Horváth Jánost, akinek mindkét lábát térdben metszette le a vonat.

A szerencsétlenül járt vasutast föltették a vonatra, hogy behozzák a debreceni kórházba, Horváth János azonban még utközben kiszervezett.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

CSÜTÖRTÖK: *Rip van Winkle*, operett. (C bérlet.)

PÉNTEK: *A Tündérlaki lányok*, vigjáték. Bemutató előadás. (A bérlet.)

SZOMBAT: *A Tündérlaki lányok*, vigjáték. (B bérlet.)

APOLLO

Csütörtöktől — Vasárnapig
!!! HÁROM SZENZÁCIÓ !!!

Susanne Grandais

felléptével — AZ ÁRULÓ.

Psilander felléptével
AZ ÖRDÖG CIMBORÁJA

Huszár Károly :: a magyar Duci bácsi
felléptével — PUFI CIPÓT VENNE.

Molnár Ferenc mókája. — 300 méter 10000 méter nevetés.

URANIA

EGYHÁZ-TÉR. :: TELEFON 12-51.

MA CSÜTÖRTÖKÖN
7 és 9 órai kezdettel

utolsó személyes vendégszereplése

**WALDEMAR
PSILANDER**

és társulatának.

Bemutatóra kerül:

Dalborg báró fogadása

Kinemaszkeccs 1 felvonásban, 3 mozgókép, 3 színpadi jelenet. :: Irta és a főszerepet játssza: WALDEMAR PSILANDER.

ELŐADÓ FŐSZEREPLŐK:

Dalborg Fred. Waldemar Psilander
Lydia von Kronau Elly Bruck
Emma, szobaleány Lola Alder
A soffőr Hohn Bartels.

1. rész: **A nagynéni végrendelete.** (Mozgó)
2. " **A titokzatos lovas.** (Színpadi játék)
3. " **Veszedelemes kirándulás.** (Mozgó)
4. " **Ügyes gyerek a komornyik.** (Színpadi játék)
5. " **Hamar a frakkomat!** (Mozgóképek)
6. " **Csókön szerzett menyasszony.** (Színpadi játék)

Szép asszonynak kurizálók, kuplé.
Magyarul éneklő: Waldemar Psilander.

Ezt megelőzi a remek „Pathé” műsor!

BOURGÉS :: (Franciaország)
egyik legszebb városa.

ESKÜVŐ A TENGHEREN.
Színes kép. Pompás vigjáték.

A TENGHERÉSZ LEÁNYA.
Amerikai szerelmi dráma 2 részben.

A BACHUS TÁNC.
A Sámson és Delli c. operából. Előadja E. W. Geltzer kisaszony, a moszkvai es. színház tagja.

KÉT TŰZ KÖZÖTT.
Pompás bohózat.

Tisztelettel kéretik a közönség az előadások kezdetére pontosan megjelenni. Előadás közben bemenet nincs.

Helyárak 1-50, 2-—, 2-50, 3-—K.

Számozott jegyek délelőtt 10-től 1-ig és délután 2-től folytonosan előre válthatók a pénztárnál.

HIREK

— **Nyiregyházi küldöttség Miklóssy püspöknel.** Nyiregyházáról jelenti tudósítónk: Nyiregyházán erős mozgalom indult meg, hogy a hajdudorogi püspökség székhelye Nyiregyházán legyen. Evégből a napokban monstre küldöttség jön Debrecenbe Miklóssy István püspökhöz, hogy kérjék: foglaljon állást ő is a nyiregyházi székhely mellett. Az előkészítő-bizottság a tisztelgés idejének meghatározása, különvonat megrendezése és egyéb szükséges intézkedés végett, holnap, csütörtökön délután 5 órakor tartja meg ülését a nyiregyházi ipartestületben.

— **A görög király Vilmos császárnál.** — Athénből táviratozzák: Konstantin király a görög nemzeti ünnepen, május hetedikén Korfuból vissza fog térni Athénbe, de estére ismét Vilmos császárhoz utazik Venizelosz miniszterelnökkel. Május 9-én érvezik Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár Korfuba, s erre az alkalomra Streit dr. görög külügyminiszter is a császár kastélyába hivatalos, mert a három államférfiu között fontos tárgyalások lesznek.

— **Komárom nem lesz püspöki székhely.** Komáromból jelentik: Az Antal Gábor református püspök halálával megüresedett komáromi református lelkész állás betöltése ügyében ma gyűlésezett az egyházközségi közgyűlés. A presbitérium ugyanis elhatározta, hogy Németh István püspököt meghívja komáromi lelkésznek. Ma volt e felett a szavazás és az egyházközségi közgyűlés kimondta 331 szavazattal 330 ellenében, hogy a püspököt nem hívja meg. Így tehát pályázatot irnak ki, amelyen legtöbb kilátás van a megválasztásra Varga Sándor komáromi hitoktatónak. Ez esetben Komárom, amely hetven év óta püspöki székhelye a dunántúli református egyházkerületnek, megszűnnék püspöki székhelynek lenni.

— **Gyilkosság a vasuti kocsiban.** Párisból táviratozzák: Hétfőről keddre virradó éjjel a délivasut vonalán Auxeress közelében a vasuti kocsiban meggyilkoltak és kiraboltak egy gazdag párisi lókereskedőt, Guimardot, aki vasárnap a párisi lóárverésen 12 gyönyörű lovat adott el. Kedden reggel Auxerestől nem messze a sinek mentén megtalálták Guimard holttestét. A vizsgálat kiderítette, hogy a kupéban megfojtották a lókereskedőt, börtárcájából kivették minden pénzt és a holttestet a börtöndéllet egyútt a robogó vonatról ledobták a sinekre, a vagonok közé, hogy a kerekek keresztül gázoljanak rajta. A párisi rendőrség már nyomában van a rablógyilkosnak.

— **Ha igazi műélvezetben óhajt részt venni, úgy nézze meg az Apollóban Susanne Grandais, Psilander és Huszár Károlynak, a magyar Duci-bácsinak együttes művészi játékát az Apollóban.**

MAUTHNER ÖDÖN

CS. ÉS KIR. UDVAR!
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST.

— **A nyilastelepek a polgármesternél.** A nyilastelepeknek egy harminctagu küldöttsége járt ma Kovács József polgármesternél kérve; hogy a telepen építsen a város iskolát, mert a gyermekeknek télen több kilométernyi utat kell megtenni a legközelebb fekvő ispotályi iskoláig. A polgármester igen szívesen fogadta a küldöttséget, kijelentette, hogy kérésüket méltányosnak és igazságosnak tartja, azt támogatni fogja s kilátásba helyezte, hogy a tervezett iskolák közül egy a Nyilas-telepen fog felépülni. A küldöttség K. Tóth Mihály dr. kulturtanácsnoknál is járt, aki hasonló értelemben nyilatkozott.

— **Orosz kém az erdélyi havasokban.** Désről táviratozzák: A napokban a beszercei határrendőrség bizalmas értesítést kapott, hogy a borgói havasokban egy orosz őrnagy kémkedik. Két napig kutatták a csendőrök a közeli hegyeket és 19-én Kiszilva és Bor-góbeszerce közt a határon lévő havasokban sikerült elfogni az őrnagyot. Az állítólagos orosz őrnagynál Beszerce vidékéről katonai térképeket találtak, amelyeken pontosan meg voltak jelölve a vasutak, országutak és katonai őrházak. Az őrnagynak egy bukovinai román paraszt volt a vezetője, aki bevallotta, hogy kapott a kalauzolásért naponta hat koronát. Megállapították, hogy az orosz kém Bukovinán át jött az országba. A kém Beszercén átadták a katonai hatóságnak. Az elfogatást a hatóságok titokban tartják.

— **Vérengző kereskedő.** — Kaposvárról táviratozzák: A somogy megyei Kutas községben Herczog Márk kereskedő házában udvarán háromszor egymástuán rálőtt fiatal feleségére. Az asszony, aki három héttel ezelőtt lett Herczog felesége, azonnal meghalt. A lövések zajára odasietett Szántó Imre, egy ötgyermekes családapa, Herczog rálőtt és halálosan megsebesítette. A kereskedő aztán önmagát lőtte agyon.

— **Hajadonadó Ausztriában.** Bécsből jelentik: Az új osztrák adótróvények a nőtlen férfiakra legényadót rónak ki. Ez az adó a nőtlen férfiak jövedelmi adójának 15 százalékában lett megállapítva. Most kiderült, hogy az adófizető bizottságok nemcsak a nőtlen férfiakra vetették ki ezt az adót, hanem azokra a nőkre is, akiknek önálló foglalkozásuk van és jövedelmük elérte a 2400 korona évi fizetést. Az adóhatóságok ugyanis azon az állásponton vannak, hogy a hajadonok vagy önálló keresettel bíró nők épp úgy kötelesek megfizetni ezt az adót, mint a nőtlen férfiak, mert gazdasági helyzetük ugyanaz.

— **Az új katonai szolgálati pragmatika.** Katonai forrásból származó jelentés szerint a hadügyminisztérium elkészült a katonai szolgálati pragmatika új tervezetével. Az új tervezet legnagyobb jelentőségű rendelkezése, hogy ezentul minden tisztnek el kell érnie 35 éven belül legalább is az alezredesti illetéket, ami jelenleg 6200 korona. Az új katonai szolgálati pragmatika egyébként arra van felépítve, hogy a fizetés a szolgálati idővel növekszik és pedig úgy, hogy a tiszt öt évig élvez hadnagy, hat évig főhadnagy és nyolc évig századosi illetéket. Ilyenformán minden tiszt hadnaggyá való kinevezése után 19 év múlva az őrnagyti illetékek élvezetébe jut, teljesen függetlenül attól, hogy a jelzett időszakokban valóban kinevezték-e a megfelelő magasabb rangba. Így megtörténhetik, hogy ha egy hadnagyot öt év múlva nem neveztek is ki főhadnagynak, a hatodik évben már főhadnagyi illetéket kap.

— **Állasközvetítést kérnek a polgármestertől.** A napokban kérő levelet hozott a posta Kovács József polgármesternek, így címezve: Debreczenyi város hazánál a bírórúrnak u p Debreczeny. — A levél a következő:

Kelt levelem márcz 17/1914 Nemesbikben.

Méjen tisztel bírórúrn igen kérem legyen szives mondani ojan embernek akinek kéne tanyára tanyás, én igen szeretnék a debreczenyi földre meni ugytanyásnak vagy másnak mert it nehéz a megélhetés, egy özvegy aszonynak, pedig van egy 17 éves fiam egy 13 éves jányom magam meg 44 éves vagyok, tesék szives leni, ha megyen ojan ember a városházához, akinek kéne atanyájára tanyás anak az embernek mondani, nem fogom elfeleiteni a bírórúrn jószágát azér menék oda aszt beszélék hogy igen jó népek laknak ára. —

tiszteletel Bajnok Ignáczné.

a czimem ez

öz Bajnok Ignáczné

u p Hejőbába

Borsod megye Nemesbikben

De bizony a bírórúrn aligha tehet eleget a kérésnek s odahaza Hejőbábán szomoruan gondol arra a 40 éves özvegy, hogy a debreczenyi bírórúrn te tud már érte tenni valamit.

— **Öngyilkos detektiv.** Karcagról jelenti tudósítónk: Elek István detektiv vasárnap este lakásán forgópisztollyal mellbelötte magát. A golyó a bordák közé hatolt, de semmiféle nemesebb részt meg nem sértett, úgy, hogy Elek, aki az első lövés után meggondolta a dolgot, azonnal kávéházba ment és mind a mai napig talpon van és ellátja hivatalát. — Elek alig pár hónap óta van Karcagon polgári biztosít minőségben. Mint ilyen, nem valami fényes eredményeket ért el, mert rendkívül erős alkoholistá és ha be van rugva, ő maga csinálja a legnagyobb botrányokat. A feleségével is állandóan civódott, úgy, hogy az asszony a napokban elhagyta és hazaköltözött szüleihez. Talán ez keserítette el annyira a detektivet, hogy fegyvert emelt önmaga ellen. Vasárnap este bement a Royal-kávéházba, hol a főpincér észrevett, hogy a kabátja meg van perzselve a mellén megkérdezte az okát.

— **Kérem, ne mondja meg senkinek** — szölt a detektiv, — egy félórával ezelőtt egy golyót lőttem a mellembe. Öngyilkos akartam lenni, de meggondoltam és abbahagytam. Másodszor már nem lőttem.

— **Szerelem és marólug.** Egy fiatal, alig 17 éves cselédleány, Vámosi Eszter követett el öngyilkosságot ma délután az Eötvös-utca 23. szám alatti lakásán. A fiatal leány marólugot ivott. Súlyos belsősérüléseivel a mentők beszállították a kórházba, ahol Bagdy János központi ügyeletes rendőrtisztviselő hallgatta ki. A cselédleány szerelmes volt s ezért akart megválni az élettől. Állapota életveszélyes.

— **Háromszázezer koronás sikkasztás.** Lembergől táviratozzák: Az államvasutak igazgatóságánál nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. Az igazgatósági pénztárból 300,000 korona hiányzik. Letartóztatták az igazgatóság első szakosztályának a tisztviselőjét. Kiderült, hogy a tisztviselő nemcsak a pénztár-készletet, hanem a szünidei vasuti kolónia vagyónát is ellopta.

— **Saját érdeke** mindenkinek, aki szereti a szépet és jót, hogy állandóan az Apollóba járjon.

— **A Vasárnapi Munkásképző márciusi ünnepélye.** A Vasárnapi Munkásképző országos bizottság eddigi szokásához híven a márciusi napok emlékének szentelt délutánon zárta be vasárnap folyó tanévi második ciklusát. Az ünnepi beszédet Sztankay F. Béla igazgató, a Vasárnapi Munkásképző elnöke tartotta, fejtegetve a márciusi napok nagy jelentőségét. A lendülettel előadott szónoklat végén meleg szavakban bucsuzott el a munkásképző közönségétől. Markovics Lajos joghallgató, Császi Elek szakiskolai hallgató szavatai és a tanítóképző intézet jólszervezett zenekarának három kitűnő száma Futó Mihály karnagy vezetése alatt tették még élvezetessé a kelkes, meleg ünnepet. Ezzel a Vasárnapi Munkásképző 1913—1914. évi második ciklusa is bezáródott.

— **A tavaszi idény** összes újdonságai, a legszebb kalapok, izléses nyakkendők, finom fehérneműek Frank Testvéreknél, az új megyeház mellett.

— **Pénc-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mente Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

— **Puffi cipőt venne.** Molnár Ferenc kacagtató mókáját. Huszár Károly, a magyar Duczi-bácsi első felléptét a humoros filmen szíveskedjék mindenki megnézni az Apollóban.

— **Rendőri hírek.** Pável József miképcsi földmives panaszt tett, hogy valaki a debreceni nagyállomáson a zsebéből kilopta a pénztárcáját a benne lévő 53 koronával. — Kósa Istvánné Nyil-utca 113. szám alatti lakos panaszt tett, hogy az elmúlt éjjel lakai föltörte a padlásának ajtaját s onnan különböző ág- és ruhaneműket mintegy 120 korona értékben ellopott. A rendőrség megindította az eljárást.

A halász a nagy tőkehállal a hátán az igazi Scott-féle csukamájolaj ismertető jele

és csak egyedül ez van a bevált Scott-féle eljárás szerint előállítva. Minthogy azonban több-kévesebé utánzatok léteznek, melyek csomagolása az igazi Scott-féle emulsióhoz a megtévesztésig hasonlítanak, figyelem fordítandó a bevásárlás alkalmával halász-védjegyünkre és minden utánzat visszautasítandó.

Egy eredeti üveg ára 3 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű helyet küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre, Wien VII, egy gyógyszerár utján próbadagot küldünk.

NYILTTÉR.

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

URANUS

Korona-Passagó Telefon 9-28.

Ma csütörtökön, március hó 26-án

Henny Porten legszebb alakítása!

A megingott bizalom

Érdekesítő társadalmi dráma 3 felvonásban

Ezt megelőzi az új kisérő műsor.

Előadások: este pontosan 6 órától. Minden kép után van bemenet. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő- és trafikjegyek érvényesek.

Pénteken — Szombaton — Vasárnap
március hó 27-én, 28-án, 29-én

PREMIER !! PREMIER

HENNY PORTEN SOROZAT 6-IK KÉPE:

ŐFENSÉGE

Vigjáték 3 felvonásban.

Ha szolid és megbízható vízvezetési, vagy villanyvilágítási munkára van szüksége, forduljon

Vízvezetési bekötések, legmegbízhatóbb ejektoros kutak. Teljes fűrdőszoba-berendezések.

SAFAR MIKLÓS vállalkozó, vízvezetési és villamosvilágítási vállalatvezető
DEBRECZEN, DARABOS-UTCA 50. SZÁM. — Saját ház. — Telefon 959.

Villamos csillárok olcsón nagy választékban. Kedvező fizetési feltételek.

TÖR

§ Letart városi tudós ügyesség in előzetes letagyót, pénzügyi pénzügyőri litizálgatott hogy köztár sa megjegy csak azért itaknak ez k lyosan sértő re megindít amelynék le állásától. E bünyvádi följő vigyázó elle tatását indi rálvsértés v gyázó előze felfolyamod hoz, amely modást és I ban marad.

Etvágytal varoknál

P

PROE

Dr.

Debre

Üzle

FE

lérlfiszat

Piac

I. emelet

zal szer

Val

az 19

E

3. l

telje

(hab,

el

Egy s

szintu

garni,

küi,

Sic

Az el

szöve

éi,

kenye

válas

a leg

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Letartóztatás királysértés miatt. Fővárosi tudósítónk jelenti: A budapesti királyi ügyészség indítványára a soros vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Bába Györgyöt, pénzügyőri fővigyázót. A fővigyázó a pénzügyőri laktanyában három társával politizálgatott és a vita hevében kijelentette, hogy köztársasági érzelmű, mire három társa megjegyezte, hogy ők királyhűek, már csak azért is, mert mint állami alkalmazottaknak ez kötelességük. Bába fővigyázó súlyosan sértő megjegyzést tett a királyra, mire megindították ellene a fegyelmi eljárást, amelynek lefolytatása után felfüggesztették állásától. Bába felettes hatósága azonkívül bírvádi följelentést tett a meggondolatlan fővigyázó ellen. A királyi ügyészség letartóztatását indítványozta és a vizsgálóbíró királysértés vétsége miatt elrendelte a fővigyázó előzetes letartóztatását. Bába György felfolyamodott a végzés ellen a vádtanács-hoz, amely azonban elutasította a felfolyamodást és Bába egyelőre vizsgálati fogságban marad.

Étvágytalanság, gyomorgörcs, emésztési zavaroknál a legbiztosabb hatású hásiszer a

PALMA

PROBAÜVEG 40 FILLÉR.

Kapható:

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Plac-utca 30. szám.

Üzletáthelyezés!

FENYÉS MÓR

férfiszabó :: üzletét :: áthelyezte

Piacz-utca 71. szám

I. emeleti helyiségekbe. (Megyeházszal szemben, Schwartz butorüzlet

felett.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	szelvény 7 kor.
	szelvény 10 kor.
	szelvény 15 kor.
	szelvény 17 kor.
	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért, színtűgy felhívószövetet, turisztalódnét, selyemkarnit, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron kád, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentős. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási kenyek. Miniatúr, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Nagy Persa Szőnyeg Vásár

csak március hó 24-től 31-ig.

Külföldről érkezett persa szőnyeg !!!

NAGYKERESKEDŐ, ki csak március 24-től 31-ig marad itt Debreczenben, rendkívül nagy választéku és **OLCSÓ ÁRAKBAN** beszerzett nagymennyiségű valódi persa szőnyegeknek legalább egy részén tudni óhajtván, tisztelettel kéri a n. é. közönség szives látogatását. **VALÓDI**

BOCHARA :: TÄBRIS :: SIRAS :: KASAK :: KIRMAN szőnyegek.

VALÓDI régi **ANTIK** szőnyegek gyönyörű színekben, feltűnő olcsó árak mellett eladók.

A szőnyegkiállítás megtekinthető **KILLER EDE** cs. és kir. udvari butorgyáros üzlethelyiségében **DEBRECZEN, PIAC-U. 68. SZ. ALATT**, a tulajdonos szakértő bemutatása mellett.

ARANYÉREM WIEN 1912.

Ideggyöngge férfiak

elgyöngült erők helyreállítását előmozdítják, ha

Evaton-tablettákat

használnak. Kérje az orvos vélemények gyűjteményét. Próbá K 4-20, fél doboz K 10-,- egész doboz K 18-,- utánvétellel vagy az összeg előzetes beiktatása ellenében. Cím:

ST. MARKUS-APOTHEKE

FABRIK PHARM. SPEZIALPRÄPARATE

WIEN, III., HAUPTSTRASSE 130.

Kapható az összes gyógyszerárakban.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett

... újdonságait. ...

Női costüm helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak!

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Placz-utca 26-28. sz.

Az új városi bérház fényesen berendezett szuterénhelyiségeiben.

Minden izlésnek megfelelő butorok!

Szolid árak!

Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON: 968.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb hásiszer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertárában, Debreczenben.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap betűből szedve minden szög 10 fillér. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Üzlet

GYENGE

tavaszi vajas turó már kapható a Deutsch-üzletekben.

Pisztráng és Szardínia olajban kapható Félégyházy Jánosnál.

1 mássa

hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Fainy Károly

polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi- és gyermekcipőket.

Különtéle

Mig a készlet tart

az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműk remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KROLL K. Berlin 29., poste restante.

Utánzások

azt igazolják, hogy az eredeti a legjobb. Dralle-féle illatszert

Illusion a világítótoronyban

Alkoholmentes virágcseppek, számtalan utánzatuk van. Kérjünk tehát világosan „Dralle“-t és ügyeljünk arra, hogy ez a név a csomagoláson rajta legyen.

Hasonlíthatatlan, családiasig természetes virággillat!

Egy parány elég!

Gyöngyvirág róza, orgona, heliotrop, rezeda 4-korona, ibolya 5-korona. Minden gyógyszertárban, drogeriákban, illatszerkereskedésekben, szapanüzletekben és jobb fajta fodrászoknál.

GEORG DRALLE, HAMBURG-BODENBACH a. E.

Pékkemence-vállalkozó

szakszerűen készít kenyérsütődék részére kenyérsütőkemencéket és szakszerűen állít össze cserépkályhákat. Imrovicz György Püspökudány, Főter.

Adás-vétel

10 karban

levő 365 cm. széles vasrácskaput és szivattyus kutat keres Király tanár Hajduböszörmény.

Allás

Gyakorlattal

bíró joghallgató április 1-re ügyvédi irodákba eresztek. Dr. Jakobovits József, ügyvéd.

Lakás

Egy nagyobb, két kisebb boithelyiség a piac legforgalmasabb helyén május hó 1-re kiadó. Értekezhetni Hartstein bodegánál.

Négy szobás

fürdőszoba, előszoba, konyha, kamara stb. hozzátartozóval ellátott uri lakás, a törvényszék háta mögött, légszuszberendezéssel, parkettel 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni Képes Mihálynál Hadházi-ut 16. Telefon 8-57.

Bolt

hentesnek, mészárosnak, fodrásznak, cipésznek stb. igen olcsón azonnal kiadó. Miklós-utca 22. szám alatt.

Keresek

a főterhez közel 3 szobás modern lakást kerttel. Cim a kiadóban.

Pálóczi csemege pirula,

nem kell budai, igmándi víz, drasztikus hashajtó szerek, mert egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy e pirulából 2 szem lefekvéskor, csikarásmentes, fájdalomtalan bő széket csinál, hasonlóan mintha sok gyümölcsöt ettünk volna. aminthogy a gyümölcsök ezen hajtó kivonataiból készül, ásványi vegyszer nincs benne, állandó használata a gyomrot rendben tartja, nem kellemetlen vele az aranyér, nincs vér-telenség, fejfájás, alhasi bántalmak, puffadások s minden rossz gyomorral járó kellemetlenségek megszűnnek. !! Két szem ingyen !!

Próbadoz 1 korona. Nagydoz 5 korona

Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Főraktár: Jóna és Jóna drogeriájában és Kubek S. gyógyszertárában (Tisza-palota).

Cséplésnél

pénzt, időt, munkát takarítanak meg a

Stern-féle szabadalm.

dobkosár-betétléccsel.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeld

műszaki és villamosági vállalat

BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 5. SZÁM.

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége és ezen magas életkorának teljes erőben való elérése titka: a — — —

„YOGHURT.“ Ez egy tejből készülő, rendkívül táp erejű és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítése módja, amellyel roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot BAUMANN tejgazdaságra, Nagyszében 5 címre és ingyen kapja meg a „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer“ című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment“-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon.

Telefonszám 632 !!! Alapított 1893. évben !!! Telefonszám 632

HALMÁGYI SÁMUEL

:: női divat nagyáruháza ::
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 32. SZÁM

É

rtesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, misserint tavaszi újdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. :: :: Ugyazintén

Óriási választék

Francia ruhák és pongyolákban. : Costümök mérték utáni vállalata.

Szolid olcsó árak. !!!

Előzékeny kiszolgálás.